

К.е.н. Шамота Г.М.

Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України»

ПРОБЛЕМАТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ

Основою розвитку ринкової економіки є активна та вільна від надмірного державного регулювання інвестиційна діяльність. Оскільки ми бачимо, що в прискоренні соціального та економічного розвитку країни важливу роль відіграє активізація інвестиційної діяльності. Сьогодні інвестиції виступають найважливішим засобом забезпечення умов виходу України зі стану економічної кризи, здійснення структурних зрушень у народному господарстві, впровадження сучасних досягнень технічного прогресу, підвищення якісних показників господарської діяльності на мікро- і макрорівнях. Якісний рівень і кількісне зростання інвестицій формують уявлення про проведення державою ефективної інвестиційної політики.

Пошук оптимальних організаційних форм інтеграції суб'єктів господарювання, що здатні забезпечити розробку та застосування новітніх технологій, максимальну ефективність виробництва, а отже, сталий розвиток вітчизняної економіки набуває дедалі вагомішого значення в сучасних умовах. Найреальнішим способом досягнення цієї мети є формування інтегрованих корпоративних структур, зокрема фінансово-промислових груп. Саме великі корпорації є носіями інноваційно-інвестиційного потенціалу для розробки нової техніки, впровадження інновацій [2].

В сучасних умовах відкриття локальних ринків для інтернаціональної конкуренції, суттєвого зростання ролі маркетингу та появи нових, зокрема, електронних, ринків розповсюдження продукції та послуг, відбувається значна трансформація підходів до забезпечення конкурентоспроможності підприємства та визначення факторів, які її формують. Особливо актуальним це питання постає для України на фоні довгоочікуваного вступу до СОТ та пов'язаної з цим

вимушеної ліквідації адміністративних бар'єрів, які захищали цілі галузі економіки від конкуренції ззовні.

Слід зазначити, що конкурентоспроможність підприємства формується, насамперед, як його здатність виробляти конкурентоспроможну продукцію, тобто таку, яка за набором своїх споживацьких, цінових та інших характеристик, як мінімум, не поступається продукції конкурентів.

Водночас, розглядаючи фактори конкурентоспроможності, слід виділити такий з них як інновації. Зокрема, Й. Шумпетер вважав конкуренцію, засновану на інноваціях, яка призводить до “творчого руйнування” сформованих галузей і ринків, а також творчість людини як новатора-підприємця, здатної втілити нові ідеї в ефективні економічні рішення, основними факторами економічного зростання [5].

Аналіз світового досвіду свідчить, що для країн, які найбільш стрімко розвиваються, основним фактором конкурентоспроможності є саме конкуренція на основі нововведень.

Що стосується України, то офіційні статистичні дані свідчать про оздоровлення промисловості. За період з 2002 по 2008 рік (включно) спостерігається поступове зростання операційної діяльності промислових підприємств, скорочення частки збиткових підприємств та нарощення обсягів інвестицій в основні засоби, що відбувається на фоні скорочення чисельності зайнятих у промисловості найманих працівників та поступовому зростанні номінальної заробітної плати [4].

Система державної фінансової підтримки інноваційної діяльності в Україні не відповідає сучасним вимогам і відрізняється значною кількістю пріоритетів. Лише 3-4 % підприємств впроваджують нові технологічні процеси, здійснюють механізацію та автоматизацію виробництва, що не дозволяє докорінним чином модернізувати промислове виробництво [3].

Зокрема, питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової продукції стабільно не перевищує 7 % (для порівняння, в економічно розвинених країнах цей показник становить 85-90 % [1]), а питома

вага підприємств, що впроваджували інновації, взагалі скорочувалася значними темпами за період з 2002 по 2008 рік включно.

Проте, світова економічна криза суттєво вплинула на процес впровадження інновацій на підприємствах України. На сьогоднішній день, українські підприємства та компанії намагаються уникнути стрімкого економічного спаду, зазнаного при кризі. Підприємства вживають наступні заходи, щоб пом'якшити негативні наслідки кризи: зниження витрат, налагодження управлінням фінансовими показниками та ліквідністю, скорочення персоналу, проведення реорганізації підприємств.

Отже, для успішного впровадження інновацій на підприємства України необхідно сформувати систему стратегічного управління інноваційним розвитком, пошук оптимальних шляхів регулювання інвестування; створення ефективної законодавчої бази для стимулювання діяльності як національних, так і іноземних інвесторів.

Забезпечення успішного позиціонування України в процесі глобалізаційних перетворень і необхідність переходу до навчання людини впродовж всього життя стануть основоположними аргументами для створення відповідної моделі розвитку економіки нашої країни. У свою чергу, це вимагає з'ясування нової ролі знання і його широкого використання в процесі цілеспрямованої реалізації тенденцій сучасного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Алимов О. Промисловий потенціал України: напрямки ефективного розвитку / О. Алимов, В. Ємченко // Економічний часопис XXI. – 2003. – № 6. – С. 28–33.
2. Кузьмінський В.О. Управління інноваційно-інвестиційним потенціалом фінансово-промислових груп: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. екон. наук / В.О. Кузьмінський. – К.: Науково-дослідний економічний ін-т Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, 2004. – 18 с.

3. Пенькова О. Г. Проблеми реалізації інноваційної стратегії розвитку України / О. Г. Пенькова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. – № 9. – С. 96–99.
4. Україна в цифрах у 2008 році. Статистичний довідник / за ред. О. Г. Осауленка. – К.: Державне підприємство «Інформаційно-аналітичне агентство». – 2009. – 568 с.
5. Шумпетер Й. Теория экономического развития / Й. Шумпетер. – М. : Прогресс, 1982. – 456 с.